

Mensen van de weg, serie uit Jozua

6 oktober, Wim Rietkerk, thema: bondgenoten onderweg

Jozua 2, Rachab

Israël gaat het beloofde land Kanaän in. Maar er komt nog een intermezzo, het volk gaat nog niet direct op weg naar Jericho. Eerst zijn er 2 verspieters. Ze komen Rachab tegen; een bondgenoot onderweg. Voordat er gevochten gaat worden valt eerst al het licht op Rachab, de hoer, die een voor-moeder van Jezus zal worden. Een voorbeeld dat Israël is uitgekozen tot heil van alle volken.

Jozua is de uitvoerder van het gericht tegen een Isis-achtige cultuur. Geen etnische zuivering maar ernst van de heiligheid van God.

God geeft ons bijzondere bondgenoten; het is niet vanzelfsprekend dat Rachab de verspieters helpt. Pas op met generaliseren, etiketten plakken, zet vooroordelen opzij. Deze vrouw wordt ons door God tot voorbeeld gesteld! En de reden voor haar moedige optreden is haar geloof! Dat is erg basic, intuïtief; geen uitgewerkte dogma's. Maar ze ziet Gods hand aan het werk door alle verhalen die ze heeft gehoord over dat volk uit Egypte dat door de woestijn naar Kanaän kwam. Die God moet de heer van de geschiedenis zijn. Hoe kijken wij naar de geschiedenis die zich in deze tijd afspeelt? Zien we de God van Israël die de geschiedenis leidt? Rachab vraagt de verspieters om haar door het komende gericht heen te helpen, de aanval van Israël op Jericho. Het rode koord (de 'rode lampjes') moet aan de buitenkant van haar huis zichtbaar zijn; dan gaat het gericht aan haar deur voorbij. Net als bij de 10^e plaag waarmee Israël uit Egypte is gegaan. Denk aan het teken van het bloed van Christus als verzoening, waardoor het gericht aan ons allemaal voorbij gaat.

God gebruikt je als je op hem vertrouwt. Zoek naar Gods hand in de geschiedenis. Bouw op genade boven gericht.

27 oktober, Corrado Ruta, thema: stilstaan onderweg

Jozua 4, Gedenkstenen

Het leven aanschouwen, terugkijken naar wat is gebeurd. Het leven gaat te snel, het lijkt soms geen rekening te houden met jou. Je hebt niet altijd controle; neem dus soms tijd om stil te staan en terug te kijken. Om bevestigd en aangemoedigd te worden, en om verwachtingen bij te stellen. God zelf vraagt ons om te gedenken, en Hij zal ons helpen om de lasten te dragen en ons te bevestigen. Hij geeft ons referentiepunten en leert ons de juiste vragen te stellen, Hij spoort ons aan om een gemeenschap te zijn.

Israël moet naar Jericho. Maar de Jordaan ligt er nog tussen, die ook nog eens buiten zijn oevers is getreden. God doet een wonder en laat een plaats ontstaan waar het volk droog kan oversteken. Als ze aan de overkant zijn, moeten er 12 stenen worden gezocht en in het tentenkamp worden gebracht. Door 12 mannen, uit het midden van de Jordaan. Ook dit is een opdracht van God. Gedenkstenen uit de Jordaan, als een monument, een zichtbaar teken aan een bijzondere gebeurtenis. Vergeet het niet! Bij dat monument kun je stilstaan en terugdenken. Denk aan God die voor zijn volk zorgt, die voor jou zorgt. God geeft mensen in je leven om samen het verhaal van je leven te schrijven, om elkaar te helpen en samen te geloven. Ervaar je dat?

De stenen komen uit het diepste punt van de Jordaan, uit het midden. Waar de priesters staan met de ark, de kist van het verbond. De stenen zullen voor jullie een teken zijn. De ark is een zichtbaar beeld van de aanwezigheid van God. De Jordaan is het obstakel dat het volk hindert om

het beloofde land in te gaan. Voor ons: het diepste in ons leven. Ook daar is God aanwezig. Als wij nog de eerste stap moeten zetten naar de Jordaan staat God al in het midden om een pad voor ons te maken. Gods bedoeling met ons leven is meer dan we zelf kunnen bedenken.

De stenen hebben ook een functie op de lange termijn, de kinderen vragen wat het betekent. Met het bouwen van een monument stopt niet de geschiedenis, maar begint die juist te herleven. Onze levens zijn gebaseerd op de geschiedenis die eraan vooraf is gegaan. Durf je iets over je leven te delen/vertellen? Waar kom je vandaan, wie ben je? En wat antwoorden we als iemand vraagt naar het teken van het kruis op Golgotha? Jezus heeft daar een weg gemaakt voor ons, zodat wij tot onze bestemming komen. Laten we hoop houden, en op elkaar letten.

3 november, Daniel Timmerman, thema: voedsel voor onderweg

Jozua 5, van manna naar verbouwd voedsel

Op eigen kracht? Zoals je eerste auto van je eigenverdiende geld. Iets positiefs, vanuit je eigen kracht, in je eigen kracht staan etc vinden we belangrijk. Het leven in de woestijn was een tijd van afhankelijkheid, bv manna, kleding bleef goed, geen gezwollen voeten. God zorgde. Het was een tijd van soberheid. Nooit nieuwe kleding, ander eten. Hierdoor werd Israël ootmoedig. Het was een tijd van dicht bij God zijn; Hij droeg. Wij kunnen ook woestijntijden in ons leven ervaren. Als je terugkijkt kun je dan soms wel Gods dichtbijheid zien, Hij droeg.

Maar het volk is op weg naar Kanaän. Naar het 'zwitserlevengevoel'. Wat een contrast. Het volk kan zelf aan de slag om een leven op te bouwen, succesvol te worden. En als je dat dan bereikt hebt, is dat dan je eigen prestatie? En als het niet lukt, is het dan je eigen schuld? Twee dingen kunnen gebeuren in het mooie nieuwe land. Je kunt God vergeten, je leven wordt opgeslokt door je drukte en je zorgen. Of je kunt hoogmoedig worden. Kijk eens wat ik heb bereikt! Dan wordt je welvaart en je bezit je afgod. Hoe kan Israël dan wel leven in het mooie nieuwe land? Hoe kunnen wij leven in onze welvaart? Gedenk. Sta stil en besef dat je alles krijgt. Gedenk ook dat het anders was, minder. Loof en dank God. Dit werkt als tegengif in een leven waarin je opgaat in je welvaart en geluk. Rust. Als een extra oefening in vertrouwen dat God dan ook voorziet, als jij rust neemt. Zoals er op de sabbat geen manna uit de hemel viel. Durven we ons werk los te laten en stil te staan bij Gods werk?

10 november, Peter Sierksma, thema: innemen van nieuw gebied

Jozua 6, Jericho

Wreedheid waar we niet veel raad mee weten. In Jericho was het niet pluis, dus aanvallen maar. Nee zo simpel is het niet. Moet alles wijken wat Gods plan in de weg staat? Voor een heilige missie? Wat moeten we met al dat geweld? De tekst: al voor hoofdstuk 6 komt er iets moois. God staat boven de partijen, met een ander soort leger. Vlak voordat Jozua optrekt komt hij een man met een getrokken zwaard tegen. Hij is de aanvoerder van het leger van de Heer. Deze engel doet denken aan de engel die de toegang tot het paradijs afsluit, of aan de engel die met Jakob vecht bij de Jabbok. Jozua knielt. 'Trek je schoenen uit, want deze plaats is heilig.' De verovering die volgt wordt een missie met een priesterlijk karakter. Geen oog om oog en tand om tand. Hier handelt een God die zich als onzichtbaar manifesteert en die zich betrokken voelt bij het reilen en zeilen van de mensen, en die een klein machteloos volk heeft uitgekozen om zijn instrument te zijn. Bij het ontvouwen van een wereld waar alleen Hij richting en vrede aan geeft. Daarom moet Jozua eerst knielen bij de engel van de Heer. Dan krijg je in dit verhaal andere inzichten. God laat ons zingen door de aardse gevaren heen. Jericho moest vallen maar mocht niet geplunderd worden! En toen er toch geplunderd werd, werd God boos. Dit is niet een God die wreed is. God heeft zelfs erg veel geduld. Hij gaf alles wat Hij had: zijn Zoon.

17 november, Koos Jonker, thema: plekken om te schuilen

Jozua 20, vrijsteden

Geweld in de Bijbel, ook zeker in het boek Jozua, is moeilijk. Soms kun je hierin ook zaadjes ontdekken; in de samenleving van lang geleden zijn veel zaadjes geplant die nog moesten ontkiemen en groeien. Bv slavernij was in de samenleving van Jezus een motor van de samenleving, erg normaal. In de brieven van Paulus bv kun je dat teruglezen, slaven moeten hun heer gehoorzaam zijn. Maar bv in Kol.4 schrijft Paulus ook dat meesters hun slaven goed moeten behandelen, beter dan wat toen normaal was, omdat ze zelf een Meester in de hemel hebben. Dat was in die tijd een ongewoon geluid.

De Israëlieten zijn bezig om zich te settelen in hun nieuwe land. Ook de rechtspraak moest geregeld worden. In die tijd waren er de bloedwrekers, die in actie mochten komen als de eer of orde van/in een familie werd aangetast. Doden was dan geoorloofd. In het instellen van de vrijsteden zie je al een eerste teken van verfijning van de bestaande systemen. Er kwam een proces, en er was kans op vrijspraak. Als dat werd toegekend, moest de dader toch nog blijven in de vrijstad, totdat de zittende hogepriester gestorven was. Waarom kwam die dader dan niet vrij, als hij vrijgesproken was? Vgl me-too in onze tijd; in kerken waar sprake is van ontucht wordt het vaak met de liefde toegedekt en binnenshuis opgelost. Het slachtoffer kan dan veel moeite hebben om te vergeven en door te gaan, terwijl er geen gerechtigheid heeft plaatsgevonden. Een kostbaar leven is door een ander beschadigd; daarvoor moet herstel komen. Daarom was er in Israël een hogepriester, om alles te verzoenen wat het goede leven uit balans bracht. Met de dood van een hogepriester had er voldoende verzoening plaatsgevonden om rustig naar huis te kunnen gaan. Het leven van de dader die moet wachten staat al die tijd op pauze, terwijl de wereld daaromheen gewoon doorgaat. De God van Israël neemt het serieus als er onbalans komt in zijn goede schepping; Hij neemt zonde serieus. Hebben wij daar nog ruimte voor? Hebben wij ruimte voor boetedoening?

Wij hebben veel goede dingen in onze samenleving; we realiseren ons vaak niet dat die lang geleden gezaaid zijn. Bv de oprichting van het Rode Kruis door Jean Henry Dunant, die een christen was. Nog een aantal voorbeelden; allemaal geïnspireerd door Jezus die zijn leven gaf als hogepriester, hij offerde zichzelf. Dit heeft veel mooie vruchten voortgebracht. Hoe kunnen wij als gemeente vruchten laten zien in deze tijd, als mensen onderweg? Laten we blijven verwijzen naar de bron van de vruchten, het zaad dat gezaaid is door Jezus en zijn offer. We mogen een koninkrijk van priesters zijn die bidden en pleiten voor de mensen om ons heen, de stad waarin we wonen. Als gemeente van Christus kunnen we ook een vrijplaats zijn voor mensen die op de vlucht hebben, bescherming nodig hebben, kwetsbaar zijn. Een veilige plek voor iedereen.

24 november, Dick Westerkamp, thema: terugblikken op wat God heeft gedaan

Jozua 23, afscheidsrede Jozua

Jozua kijkt terug na een lang en werkzaam leven. Hij heeft veel oorlogen gevoerd en er zijn volken uitgeroeid. Wat een vreselijk boek; genocide in de Bijbel!? Als je hierin antwoorden wilt vinden moet je niet alleen Jozua lezen, maar de hele geschiedenis en Gods plan/project daarin betrekken. Wij zien maar een klein stukje van de hele geschiedenis, van het hele plan van God om de wereld te verlossen. Een belangrijk moment hierin is de belofte van God aan Abraham, dat hij een groot volk zal krijgen en dat door hem alle volken van de aarde gezegend zullen worden. Dus ook de Kanaänieten die in het boek Jozua worden uitgeroeid. Israël moest een plek creëren waar de afgoden geen kans kregen en waar Christus geboren kon worden, om vrede voor iedereen te kunnen brengen. Soms is geweld nodig om ander geweld te beëindigen. Er gebeurt soms willekeurig geweld, zonder reden, dat gestopt moet worden door de daders op te pakken

en te bestraffen. Dan heeft het geweld een reden om te straffen, te oordelen. God schakelt geweld in (door Israël) om straf te laten plaatsvinden. Het is belangrijk om God op te merken in dingen die gebeuren in de geschiedenis. Hij laat het kwaad niet ongelimiteerd zijn gang gaan. Soms is er een stukje te zien van het einde dat ooit komt aan al het onrecht. Als Jozua met het volk Israël terugkijkt zien ze hoe ze het nieuwe land zijn binnengekomen en hoe God hen daarbij geholpen heeft. Daardoor gaan ze anders in het heden leven, en kunnen ze stand houden tussen de andere volken om hen heen. In onze tijd hebben we meer nodig dan het christelijk geloof meer zichtbaar is in het dagelijks leven. Het gaat erom dat we ons volledig toewijden aan God en ons niet laten verleiden om daar vanaf te wijken. Israël wordt stevig gewaarschuwd om zich niet te vermengen met de volken om zich heen, en niet anders te gaan leven dan wat God van ze vraagt. God is liefde, maar ook heilig. Dat moeten we niet vergeten. Er komt een oordeel, dat is waar. Maar het grote oordeel is al geweest, en dat kwam over Christus heen. We kunnen naar Hem vluchten als het fout is gegaan. Christelijk leven is ook vechten; radicaal keren tegen de dingen die nu het leven kapot maken. En christelijk leven is uitzien naar de zegen die voor alle volken is en alles goed zal maken.